

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: СБА-2024/13/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас:

www.audit.mn

Баруун-Урт хот

2024 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: Г.Даваа

Утас: 70518396 Цахим хаяг: narantuyam@audit.gov.mn

Аудитын менежер: М.Нарантуяа

Утас: 70512123 Цахим хаяг: davaag@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Н.Болдбаатар

Утас: 70512127 Цахим хаяг: boldbaatarn@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	6
3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	15
3.1 Албан шаардлага.....	16
3.2 Зөвлөмж.....	16
4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ.....	18
5. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл.....	18

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ОНХСангийн	Орон нутгийн хөгжлийн сан
ЗДНХ,	Засаг даргын нөөц хөрөнгө

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

СҮХБААТАР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОРЫН ТУШААЛ

2024 оны 03 сарын 25 өдөр

Дугаар 0/47

Баруун-Урт сум

Санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг баталгаажуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1 дэх хэсэг, 20 дугаар зүйлийн 20.1, 20.4 дэх хэсэг, 29 дүгээр зүйлийн 29.4 дэх хэсэг, Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн А/106 тушаалаар баталсан "Төрийн аудитын байгууллагаас аудит хийх журам"-ын 18 дугаар зүйлийн 18.9 дэх заалт, Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2023 оны 10 дугаар сарын 05-ны өдрийн "Эрх шилжүүлэх тухай" А/102 дугаар тушаалын 4 дүгээр хавсралтын 1.4 дэх заалтыг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. "Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сумын Засаг даргын 2023 оны санхүүгийн тайлан"-д хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг хавсралтаар баталгаажуулсугай.

2. Аудитын тайланг Эрдэнэцагаан сумын Засаг даргад хүргүүлэх, аудитын ажлын баримтыг архивын нэгж болгон архивд хүлээлгэн өгөхийг ахлах аудитор (Н.Болдбаатар)-д үүрэг болгосугай

3. Аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг 2024 оны 04 сарын 25-өдрийн дотор, биелэлтийг 2024 оны 09 сарын 25-ны өдрийн дотор ирүүлэхийг Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сумын Засаг дарга (Г.Эрдэнэчулуун), Санхүү, албаны дарга (Х.Шинэцэцэг) нарт үүрэг болгосугай.

4.Энэхүү тушаалын хэрэгжилтэд хяналт тавьж, холбогдох арга хэмжээ авч ажиллахыг аудитын менежер (М.Нарантуяа)-д даалгасугай.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Г.ДАВАА

D:/Bichig hereg/2024/tushaal

**СҮХБААТАР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

22000 Баруун-Урт сум, Сүхбаатар аймаг
Утас: 70518396, Факс 70518396
E-mail: Sukhbaatar@audit.gov.mn

**СҮХБААТАР АЙМГИЙН
ЭРДЭНЭЦАГААН СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГА Г.ЭРДЭНЭЧУЛУУН ТАНАА**

2024.03.25 № 265
танай _____ - ны № _____ -т

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сумын Засаг даргын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Сумын ИТХ-аар баталсан орон нутгийн төсвийн 9 нэр төрлийн орлого 572,760.5 мянган төгрөгөөр давж, 7 нэр төрлийн орлого 2,521,512.1 мянган төгрөгөөр тасарч нийт дүнгээр орлого тасарсан байна. Шинэ суурьшлын бүс байгуулж дуудлага худалдаа зохион байгуулахаар төлөвлөсөн ч аймагт дуудлага худалдааг зохион байгуулаагүй, байгалийн ургамал ашигласны төлбөр гэрээний дагуу төвлөрүүлээгүй нь нөлөөлсөн байна.

Аудитын гол асуудал

Аймгийн ИТХ-ын 2022 оны 12 сарын 02 өдрийн 06 тогтоолоор орон нутгийн төсвөөс санхүүждэг төсөвт байгууллагуудын албан хаагчдад орон нутгийн нэмэгдлийг 20 хувиар олгосон байна.

D:/Bichig hereg/2024/A4 toot

Бусад асуудлын хэсэг

Сүхбаатар аймгийн Эрдэнэцагаан сумын Засаг даргын 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд нийт 6 зорилт, 62 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж гүйцэтгэлээр 85.7 хувийн биелэлттэй хэрэгжүүлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Г.ДАВАА

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ**2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан**

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	981,519,510.75	1,809,187,390.02
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	433,992,497.13	1,167,013,689.78
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	433,992,497.13	1,167,013,689.78
31210	Төгрөг	433,992,497.13	1,167,013,689.78
31211	Төрийн сангийн харилцах	425,107,408.51	1,166,610,834.39
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	8,885,088.62	402,855.39
33	АВЛАГА	428,595,847.23	428,595,847.23
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага		1,100,000.00
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	43,192,119.24	86,400,912.24
33400	Зээлийн хүүгийн авлага	8,823,684.55	12,320,516.55
33500	Бусад авлага	154,167,615.29	157,814,336.70
33510	Байгууллагаас авах авлага	7,632,015.29	6,013,936.70
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	146,535,600.00	151,800,400.00
33600	Зээлийн авлага	222,412,428.15	243,205,476.15
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	222,412,428.15	243,205,476.15
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	222,412,428.15	243,205,476.15
34	УРЬДЧИЛГАА	300,000.00	200,000.00
34710	Урьдчилгаа тооцоо	300,000.00	200,000.00
34713	Цалингийн урьдчилгаа	300,000.00	200,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	118,631,166.39	141,132,458.60
35100	Түүхий эд материал	24,482,461.39	
35110	Тусгай зориулалттай материал	0	0
35130	Эм боох материал	24,482,461.39	0
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	6,300,000.00	11,380,944.60
35400	Хангамжийн материал	71,963,705.00	100,191,514.00
35410	Бичиг хэргийн материал	71,000.00	158,980.00
35420	Аж ахуйн материал	55,995,495.00	56,474,765.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	15,721,000.00	12,821,800.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	176,210.00	8,401.00
35470	Бусад хангамжийн материал	0	30,727,568.00
35600	Мал амьтад	15,885,000.00	29,560,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	2,102,023,365.26	2,312,870,133.69
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,102,023,365.26	2,312,870,133.69
39200	Биет хөрөнгө	2,091,545,365.26	2,264,398,133.69
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,538,437,642.93	1,617,135,642.93
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-312,476,383.94	-364,832,565.83
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	334,379,600.00	546,879,600.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-236,070,600.12	-265,767,933.08
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	356,330,038.00	403,369,038.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-199,411,153.54	-241,775,956.63
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	63,983,190.00	82,477,590.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-37,178,637.90	-42,720,913.93
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	39,467,777.58	39,467,777.58
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	-11,840,333.40	-15,787,111.20
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	635,433,330.00	623,067,330.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-79,509,104.35	-117,114,364.15
39300	Биет бус хөрөнгө	10,478,000.00	48,472,000.00
39301	Програм хангамж	1,390,000.00	1,390,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-400,000.00	-400,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	9,488,000.00	47,482,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	3,083,542,876.01	4,122,057,523.71
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	296,191,385.08	361,042,872.31
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	296,191,385.08	361,042,872.31
41300	Өглөг	235,080,568.92	302,114,585.30
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	1,933,258.00	0.00
41360	Бусад өглөг	233,147,310.92	302,114,585.30
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	226,869,985.48	298,098,234.72
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	1,135,074.00	0.00
41363	Татварын өглөг /ТӨҮГ/	5,142,251.44	4,016,350.58
41400	Урьдчилж орсон орлого	61,110,816.16	58,928,287.01

41440	Бусад урьдчилж орсон орлого	61,110,816.16	58,928,287.01
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	2,787,351,490.93	3,761,014,651.40
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,787,351,490.93	3,761,014,651.40
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	276,520,887.82	297,674,887.82
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	276,520,887.82	297,674,887.82
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	2,105,371,318.53	3,025,880,479.00
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	4,573,223,732.44	2,122,144,791.71
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-2,467,852,413.91	935,735,687.29
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	405,459,284.58	405,459,284.58
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	3,083,542,876.01	4,122,057,523.71

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

К о д	Ү з ү л э л т	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	4,088,608,607.64	4,573,172,772.24
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	852,826,437.88	1,483,373,386.94
110	Орлогын албан татвар	594,655,656.57	904,541,721.62
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	594,655,656.57	904,541,721.62
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	514,972,810.86	832,949,480.81
110002	Үйл ажиллагааны орлого	22,824,370.83	7,627,023.03
110003	Хөрөнгийн орлого	44,786,695.88	59,384,223.64
110008	Шууд бус орлого	12,071,779.00	4,580,995.14
113	Хөрөнгийн албан татвар	163,179,595.31	164,074,023.32
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	21,508,395.31	23,064,423.32
113002	Бууны албан татвар	2,682,000.00	2,810,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	138,989,200.00	138,199,600.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	94,991,186.00	414,757,642.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	4,994,000.00	5,795,900.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	4,209,500.00	4,092,200.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	784,500.00	1,703,700.00
1181	Газрын төлбөр	33,422,291.00	301,530,880.00
118101	Газрын төлбөр	33,422,291.00	301,530,880.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	56,574,895.00	107,430,862.00
118202	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	12,500,000.00	222,000.00
118203	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр		500,000.00
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	44,074,895.00	106,708,862.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,648,027,011.06	920,739,796.30
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,648,027,011.06	920,739,796.30
120003	Торгуулийн орлого	22,835,419.52	53,860,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	956,679,217.50	9,134,145.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	100,000.00	0.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	956,579,217.50	0.00
1200046	Зээлийн хүүгийн орлого	0.00	9,134,145.00
1200047	Түрээсийн орлого	0.00	6,323,500.00
120009	Бусад орлого	10,000,000.00	200,234,263.00
120010	Борлуулалтын орлого (Цэвэр) /ТӨҮГ/	658,512,374.04	271,641,720.30
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	0.00	325,236,600.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	0.00	54,309,568.00

13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,587,755,158.70	2,169,059,589.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,133,026,450.00	1,536,230,000.00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	1,133,026,450.00	1,536,230.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	55,894,964.00	53,866,089.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	15,000,000.00	5,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХхөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	2,300,000.00	100,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	13,064,800.00	17,503,900.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	25,530,164.00	31,262,189.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	398,833,744.70	578,963,500.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	374,354,244.70	0.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	0.00	0.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	24,479,500.00	578,963,500.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,096,642,530.56	2,171,705,176.12
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,096,642,530.56	2,171,705,176.12
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,070,367,579.34	2,152,239,076.12
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	561,249,540.50	809,780,678.25
210101	Үндсэн цалин	442,275,552.89	193,511,801.81
210102	Нэмэгдэл	83,178,269.96	18,013,534.52
210104	Урамшуулал	18,086,387.65	82,664,104.87
210105	Гэрээт ажлын хөлс	17,709,330.00	15,229,531.07
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	71,771,785.98	97,433,219.29
210201	Тэтгэврийн даатгал	49,453,664.23	66,696,116.55
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,350,980.60	7,838,118.98
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,448,313.87	6,270,432.79
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,051,200.54	1,507,872.02
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,467,626.74	15,120,678.95
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	405,641,423.22	71,728,335.68
210301	Гэрэл, цахилгаан	60,517,310.11	29,664,248.18
210302	Түлш, халаалт	334,853,913.11	41,464,087.50
210303	Цэвэр, бохир ус	10,270,200.00	600,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	124,828,415.50	116,999,116.84
210401	Бичиг хэрэг	7,946,770.00	9,877,909.00
210402	Тээвэр, шатахуун	68,854,272.00	56,783,356.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,188,221.00	5,745,921.84
210404	Ном, хэвлэл	1,145,820.00	3,279,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	496,500.00	3,703,200.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	998,700.00	3,166,700.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	16,423,800.00	15,341,600.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	23,774,332.50	19,101,430.00
2105	Нормативт зардал	1,907,570.00	4,775,000.00
210502	Хоол, хүнс	361,500.00	745,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,546,070.00	4,030,000.00

2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	117,042,570.00	56,044,900.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	65,141,700.00	28,706,900.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	196,100.00	1,085,000.00
210604	Урсгал засвар	51,704,770.00	26,253,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	13,742,600.00	19,929,900.00
210702	Дотоод албан томилолт	13,742,600.00	19,929,900.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	439,696,891.95	421,216,129.71
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	81,252,933.00	328,190,788.67
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,568,000.00	2,380,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	258,600.00	435,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	950,000.00	391,615.58
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	0.00	142,225.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	11,795,500.00	730,000.00
210807	Газрын төлбөр	160,000.00	279,693.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	76,950.00	87,600.00
210810	Борлуулалт, маркетингийн зардал /ТӨҮГ/	2,567,758.00	1,375,200.00
210811	Ерөнхий ба удирдлагын зардал /ТӨҮГ/	321,685,243.55	4,667,800.00
210813	Бусад зардал /ТӨҮГ/	1,375,397.84	2,738,131.00
210814	Орлогын татварын зардал /ТӨҮГ/	18,006,509.56	25,798,076.45
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	334,486,782.19	554,331,796.35
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	165,363,204.24	345,099,558.24
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	14,973,920.00	23,998,360.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	154,149,657.95	185,233,878.11
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	26,274,951.22	19,466,100.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	17,293,200.00	19,466,100.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	576,100.00	0.00
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	6,337,100.00	8,000,000.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	5,830,000.00	5,941,600.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	0.00	0.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	4,550,000.00	5,524,500.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	8,981,751.22	0.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	8,881,751.22	0.00
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	100,000.00	0.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	1,991,966,077.08	2,401,467,596.12
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	4,459,818,490.99	1,465,731,908.83
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	0.00	6,250,000.04
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	4,254,696,607.57	1,434,999,447.40
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Бараа материал	205,121,883.42	24,482,461.39
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	-2,467,852,413.91	935,735,687.29

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
-----	----------	---------------------------------	-----------------------	-------------------	---

1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,641,326,418.71	1,698,812,704.82	978,709,811.37	5,318,848,934.90
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	0	0
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,641,326,418.71	1,698,812,704.82	978,709,811.37	2,787,351,490.93
4	Тайлант үеийн үр дүн	0	0		0.00
5	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,641,326,418.71	1,698,812,704.82	2,105,371,318.53	2,787,351,490.93
6	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,641,326,418.71	1,698,812,704.82	2,105,371,318.53	3,761,014,651.40
7	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	2,364,805,530.89	1,293,353,420.24	16,773,473.18	-66,526.82
8	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	276,520,887.82	405,459,284.58	2,122,144,791.71	2,787,351,490.93
9	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	37,994,000.00			37,994,000.00
10	Өмчид гарсан өөрчлөлт	-16,840,000.00		-16,773,473.18	-66,526.82
11	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	935,735,687.29	935,735,687.29
12	2023 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	276,520,887.82	405,459,284.58	3,057,880,479.00	3,761,014,651.40

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

К о д	Ү з ү л э л т	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,190,611,415.23	4,250,948,761.24
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	852,826,437.88	1,483,373,386.94
110	Орлогын албан татвар	594,655,656.57	904,541,721.62
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	594,655,656.57	904,541,721.62
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	514,972,810.86	832,949,480.81
110002	Үйл ажиллагааны орлого	22,824,370.83	7,627,022.03
110003	Хөрөнгийн орлого	44,786,695.88	59,384,223.64
110008	Шууд бус орлого	12,071,779.00	4,580,995.14
113	Хөрөнгийн албан татвар	163,179,595.31	164,074,023.32
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	21,508,395.31	23064,423.32
113002	Бууны албан татвар	2,682,000.00	2,810,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	138,989,200.00	138,199,600.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	94,991,186.00	414,757,642.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	4,994,000.00	5,795,900.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	4,209,500.00	4,209,500.00

118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	784,500.00	1,703,700.00
1181	Газрын төлбөр	33,422,291.00	301,530,880.00
118101	Газрын төлбөр	33,422,291.00	301,530,880.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	56,574,895.00	107,430,862.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр		500,000.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	12,500,000.00	222,000.00
118204	Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	44,074,895.00	106,708,862.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	723,729,015.41	598,615,785.30
120	Нийтлэг татварын бус орлого	723,729,015.41	598,615,785.30
120003	Торгуулийн орлого	22,835,419.52	53,860,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	32,381,221.85	81,044,265.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	32,281,221.85	80,944,265.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	100,000.00	100,000.00
120009	Бусад орлого	10,000,000.00	10,000,000.00
1200010	Түрээсийн орлого	0.00	6,323,500.00
120013	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого /ТӨҮГ/	636,512,374.04	636,512,374.04
120017	Татаас, санхүүжилтийн орлого /ТӨҮГ/	22,000,000.00	0.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,614,055,961.94	2,168,959,589.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,133,026,450.00	1,536,230,000.00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	1,133,026,450.00	1,536,230,000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	82,195,767.24	53,766,089.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	15,000,000.00	5,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	28,600,803.24	0.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	13,064,800.00	17,503,900.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	25,530,164.00	31,262,189.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	398,833,744.70	578,963,500.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	374,354,244.70	0.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	24,479,500.00	578,963,500.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,963,747,952.29	1,942,958,274.59
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,963,747,952.29	1,942,958,274.59
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,918,874,098.30	1,923,492,174.59
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	574,670,700.50	809,780,678.25
210101	Үндсэн цалин	442,338,356.89	493,511,801.81
210102	Нэмэгдэл	83,178,269.96	200,361,701.98
210104	Урамшуулал	18,086,387.65	82,664,108.87
210105	Гэрээт ажлын хөлс	17,709,330.00	15,229,531.07
210106	Ажилагчдад төлсөн /ТӨҮГ/	13,358,356.00	18,013,534.52
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	73,441,580.48	97,433,219.29
210201	Тэтгэврийн даатгал	49,453,664.23	66,696,116.35
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,350,980.60	7,838,118.98
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,448,313.87	6,270,432.79
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,051,200.54	1,507,872.02
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,467,626.74	15,120,678.95

210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	1,669,794.50	0.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	414,937,823.22	71,728,335.68
210301	Гэрэл, цахилгаан	60,517,310.11	29,664,248.18
210302	Түлш, халаалт	334,853,913.11	41,464,087.50
210303	Цэвэр, бохир ус	10,270,200.00	600,000.00
210305	Ашиглалтын зардалд төлсөн /ТӨҮГ/	9,296,400.00	0.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	444,935,849.82	124,128,086.84
210401	Бичиг хэрэг	7,946,770.00	9,877,909.00
210402	Тээвэр, шатахуун	73,994,272.00	61,451,156.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	5,188,221.00	5,745,921.84
210404	Ном, хэвлэл	1,145,820.00	3,279,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	496,500.00	3,703,200.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,298,700.00	3,166,700.00
210409	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн мөнгө /ТӨҮГ/	39,486,700.00	21,562,600.00
210410	Бараа материал худалдан авахад төлсөн /ТӨҮГ/	315,378,866.82	15,341,600.00
2105	Нормативт зардал	1,907,570.00	4,775,000.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	0.00	0.00
210502	Хоол, хүнс	361,500.00	745,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,546,070.00	4,030,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	77,770,870.00	37,375,700.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	25,870,000.00	8,064,100.00
210602	Тавилга	0.00	0.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	196,100.00	1,085,000.00
210604	Урсгал засвар	51,704,770.00	28,226,600.00
2107	Томилолт, зочны зардал	13,742,600.00	19,929,900.00
210702	Дотоод албан томилолт	13,742,600.00	19,929,900.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	127,464,980.04	416,749,455.53
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	83,820,691.00	383,565,988.67
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,568,000.00	2,380,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	258,600.00	435,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	950,000.00	950,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	0.00	142,225.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	12,495,500.00	730,000.00
	Тээврийн хэрэгслэлийн оношилгоо	0.00	142,225.00
210807	Газрын төлбөр	160,000.00	279,693.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	76,950.00	87,600.00
210816	Татварын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	24,467,942.56	25,798,076.46
210818	Бусад мөнгөн зарлага /ТӨҮГ/	3,667,296.48	2,921,125.82
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	190,002,124.24	341,591,799.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	173,108,204.24	313,331,749.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	16,893,920.00	28,260,050.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	44,873,853.99	19,466,100.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	17,293,200.00	19,466,100.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	576,100.00	0.00
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	6,337,100.00	8,000,000.00

213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	5,830,000.00	5,941,600.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	0.00	0.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	4,550,000.00	5,524,500.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	0.00	0.00
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.00	0.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	8,881,751.22	0.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	8,881,751.22	0.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	18,698,902.77	0.00
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	18,698,902.77	0.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	1,226,863,462.94	2,307,990,486.65
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	1,313,396,809.00	1,474,969,294.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	1,313,396,809.00	1,474,969,294.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	1,313,396,809.00	1,474,969,294.00
220001	Барилга байгууламж	622,588,683.00	731,507,700.00
221001	Их засвар	55,487,108.00	149,775,666.00
222001	Тоног төхөөрөмж	94,000,000.00	249,131,715.00
223001	Бусад хөрөнгө	509,126,018.00	300,559,413.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	32,195,000.00	43,994,800.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-1,313,396,809.00	-1,474,969,294.00
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	0.00	-100,000,000.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	0.00	100,000,000.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	0.00	0.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	-86,533,346.06	733,021,192.65
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	520,525,843.19	433,992,497.13
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	433,992,497.13	1,167,013,689.78

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,526,978,523.55	3,175,262,519.06
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,245,776,714.55	1,644,288,025.06
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,228,483,514.55	1,624,821,925.06
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	449,183,826.87	665,299,361.30
210101	Үндсэн цалин	355,722,831.49	378,158,544.91
210102	Нэмэгдэл	60,383,106.73	171,233,641.93
210104	Урамшуулал	15,368,558.65	82,664,108.87
210105	Гэрээт ажлын хөлс	17,709,330.00	33,243,065.59
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	56,705,721.27	79,382,304.01
210201	Тэтгэврийн даатгал	39,717,091.81	54,421,494.16
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,326,078.24	6,394,045.76
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,398,509.14	5,115,174.21
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	846,220.07	1,219,057.37
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,417,822.01	12,232,532.51
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	333,604,753.41	331,081,591.33
210301	Гэрэл, цахилгаан	34,355,640.30	47,532,649.33

210302	Түлш, халаалт	288,978,913.11	269,391,342.00
210303	Цэвэр, бохир ус	10,270,200.00	14,157,600.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	53,345,099.00	61,238,430.84
210401	Бичиг хэрэг	7,623,470.00	9,465,869.00
210402	Тээвэр, шатахуун	37,970,150.00	36,426,740.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,810,459.00	5,196,921.84
210404	Ном, хэвлэл	1,145,820.00	3,279,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	496,500.00	3,703,200.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,298,700.00	3,166,700.00
2105	Нормативт зардал	555,000.00	950,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	555,000.00	950,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	98,910,870.00	60,307,530.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	48,350,000.00	12,714,100.00
210602	Тавилга	3,000,000.00	0.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	196,100.00	1,085,000.00
210604	Урсгал засвар	47,364,770.00	46,508,430.00
2107	Томилолт, зочны зардал	11,808,600.00	12,448,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	11,808,600.00	12,448,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	82,942,675.00	63,624,558.58
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	69,078,575.00	53,068,125.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	258,600.00	1,443,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	950,000.00	391,615.58
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	0.00	142,225.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	12,495,500.00	6,299,900.00
210807	Газрын төлбөр	160,000.00	279,693.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	141,426,969.00	350,490,149.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	124,533,049.00	296,044,199.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	16,893,920.00	54,445,950.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	17,293,200.00	19,466,100.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	17,293,200.00	19,466,100.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	576,100.00	8,000,000.00
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	6,337,100.00	6,337,100.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	5,830,000.00	5,941,600.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	4,550,000.00	5,524,500.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	1,281,201,809.00	1,430,974,494.00
220001	Барилга байгууламж	622,588,683.00	731,507,700.00
221001	Их засвар	55,487,108.00	149,775,666.00
222001	Тоног төхөөрөмж	94,000,000.00	249,131,715.00
223001	Бусад хөрөнгө	509,126,018.00	300,559,413.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	0.00	100,000,000.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	0.00	100,000,000.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	2,506,684,386.40	3,315,719,890.06
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,133,026,450.00	1,536,230,000.00
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	1,133,026,450.00	1,536,230,000.00
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,341,276,714.55	1,698,445,625.06
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,341,276,714.55	1,698,445,625.06
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	32,381,221.85	81,044,265.00
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	32,281,221.85	80,944,265.00
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	100,000.00	100,000.00
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	0.00	0.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	400,280,009.90	373,989,054.94
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	373,989,054.94	514,446,425.94

6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	129.00	129.00
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	5.00	5.00
610001	Төсвийн байгууллага	5.00	5.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	62.00	62.00
620001	Удирдах ажилтан	12.00	12.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	7.00	7.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	38.00	38.00
620004	Гэрээт ажилтан	5.00	5.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

К о д	Ү з ү л э л т	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	94,897,852.20	97,058,208.24
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	94,897,852.20	97,058,208.24
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	38,903,648.00	25,557,296.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		408,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	14,092,296.00	2,491,746.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	14,092,296.00	2,491,746.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	24,811,352.00	22,657,550.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	24,811,352.00	22,657,550.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	55,994,204.20	71,500,912.24
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	55,994,204.20	71,500,912.24
213503	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	12,702,084.96	0.00
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	43,292,119.24	71,500,912.24
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	82,195,767.24	97,058,208.24
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	82,195,767.24	97,058,208.24
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	15,000,000.00	5,000,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	28,600,803.24	43,292,119.24
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	13,064,800.00	17,503,900.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	25,530,164.00	31,262,189.00
III	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	-12,702,084.96	0.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	12,702,084.96	0.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 272,958.2 мянган төгрөгийн алдааг залрууллаа.

Залруулсан алдаа:

- Үнэ төлбөргүй шилжиж ирсэн 272,161.1 мянган хөрөнгийг бүртгэлд тусгаагүй,
- ЗДТГ нь үндсэн хөрөнгийн элэгдлийн зардлыг 797.1 мянган төгрөгөөр дутуу тооцсон нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-д “жинхэнэ хэрэгжилтийн”, 5.1.4-д “үнэн зөв байх” зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлнө,” гэсэн заалттай нийцэхгүйгээс гадна санхүүгийн тайлангийн “иж бүрэн байх”, “толилуулга”, “үнэлгээ ба хуваарилалт” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна

Шийдвэрлэсэн нь: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т “Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна” гэсэн заалтын дагуу аудитын явцад залрууллаа.

Аудитаар нийт 150,000.0 мянган төгрөгийн 3 зөрчил¹ илэрснээс, 150,000.0 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага хүргүүлж, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх 2 зөвлөмж хүргүүллээ

3.1 Албан шаардлага

3.1.1 Илрүүлэлт:

Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд нутгийн захиргааны байгууллагатай хамтран ажиллах гэрээний дагуу ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч аж ахуйн нэгж нь орон нутгийн бүтээн байгуулалт, төсөл хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаанд зориулан олгох дэмжлэг 150,000.0 мянган төгрөгийг олгоогүй байна. Энэ нь нутгийн захиргааны байгууллагатай хамтран ажиллах гэрээнд заасан үүргээ зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Тусгай эзэмшигч байгууллагаас гэрээний биелэлтийг хангуулж ажиллах албан шаардлага хүргүүллээ.

3.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

Орлоготой холбоотой асуудал

3.2.1 Илрүүлэлт:

Сумын ИТХ-аар баталсан орон нутгийн төсвийн 7 нэр төрлийн орлого 2,521,500.0 мянган төгрөгөөр тасарсан байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.8 дахь “Сум, дүүргийн төсвийн татварын орлого дараах орлогоос бүрдэнэ”, 23.9 дэх .Сум, дүүргийн төсвийн татварын бус орлого дараах орлогоос бүрдэнэ:” 41 дүгээр зүйлийн 41.2.1 /хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх/, **ГЭСЭН ЗААЛТ болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “иж бүрэн байх, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.**

Өгсөн зөвлөмж:

Төсвийн тухай хуулийн дагуу орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогыг үндэслэлтэй төлөвлөж биелэлтэд хяналт тавьж, орлогыг бүрэн төвлөрүүлэхэд анхаарах.

3.3.2 Илрүүлэлт:

Албан ажлын автомашинуудад мэдээлэл, хяналтын төхөөрөмж буюу GPS суурилуулаагүй нь Монгол Улсын сайд, Засгийн газрын хэрэг эрхлэх газрын дарга, сангийн сайдын 2022.12.23-ны өдрийн 95/260 дугаартай хамтарсан тушаалаар батлагдсан "Төрийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдийн албан ажлын хэрэгцээнд автомашин ашиглах нийтлэг журам"-ын 4.2 дахь "Алба ажлын автомашин нь Автотээврийн

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

хэрэгслийн техникийн байдалд тавих ерөнхий шаардлага MNS 4598 стандартын шаардлагыг хангасан байна." заалт, Автотээврийн хэрэгслийн техникийн байдалд тавих ерөнхий шаардлага MNS 4598 стандартын 8.4.3, 11.1 дэх заалттай нийцэхгүй байна. Албан ажлын автомашинуудад GPS суурилуулаагүй нь шатахууны зардалд хэмнэлт бий болохгүй байх сөрөг үр дагавартай байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Албан ажлын автомашинуудад MNS 4598 стандартад заасан мэдээлэл, хяналтын төхөөрөмж буюу GPS суурилуулж, жолоочийн тооцооны хуудаст автомашины явсан маршрутыг жолоочоор GPS-ийн мэдээлэлд үндэслэн дэлгэрэнгүй бичүүлж, хяналт тавьж, шатахууны зардалд хэмнэлт бий болгож ажиллах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 9 дүгээр сарын 30 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл												
/сая төгрөгөөр/												
Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
ИТХ	1	26.0			1	26.0						
Засаг даргын тамгын газар	4	152.2	-	-	2	49.0	2	103.2	-	-		
Орон нутгийн хөгжлийн сан	4	107.4	-	-	-	-	4	107.4				
Чоногол хөгжил ОНӨААТҮГ	1	-	-	-	1	-	-	-				
Дүн	10	285.6	-	-	4	75.0	6	210.6	-	-		

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал										
/сая төгрөгөөр/										
Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс							
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил										
ЗДТГ	1	4.0	-	-	1	4.0	-	-		
Дүн	1	4.0	-	-	1	4.0	-	-		

5. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	4	-	4	-	-	-	-	-
2	ТБОНӨҮГ	1	1	-	-	1	-	-	-
4	ТТЗ	1	1	-	-	1	-	-	-
	НИЙТ	6	2	4	-	2	-	-	-